

BESLUIT van GS van Utrecht

DATUM	7 juli 2022	TEAM	Vergunningverlening Natuur en Landschap
ZAAKKENMERK	Z-WNB-RI-REG-2022-0426	REFERENTIE	Servicebureau
NUMMER	824AF5E5	DOORKIESNUMMER	030-2589111
UW BRIEF VAN	3 maart 2022	FAX	030-2583139
UW NUMMER	-	E-MAILADRES	Servicebureau@provincie-utrecht.nl
BIJLAGE(N)	1: Voorschriften 2: Locatie plangebied 3: Ontwerp beoogde situatie 4: Voorgestelde maatregelen 5: Monitoringsplan	ONDERWERP	Wnb ontheffing Soortenbescherming ruimtelijke ingrepen Dijkvak 6 langs de Aa tussen Oud-Aa en Nieuwer ter Aa

Op 3 maart 2022 hebben wij uw aanvraag ontvangen. U heeft ontheffing aangevraagd in het kader van de Wet natuurbescherming (hierna: wet), onderdeel soortenbescherming. De aanvraag is ingediend door Stichting Waternet, voor de locatie bekend als 'Dijkvak 6' langs de Aa tussen Oud-Aa en Nieuwer ter Aa (hierna: plangebied) en is bij ons geregistreerd onder zaakkenmerk Z-WNB-RI-REG-2022-0426.

I. Besluit

Wij besluiten op grond van het bepaalde in de wet en het Beleidskader Wet natuurbescherming provincie Utrecht 2017¹ ontheffing te verlenen van de verbodsbepalingen genoemd in artikel 3.10, eerste lid, aanhef en onder b van de wet, voor zover dit betreft het opzettelijk beschadigen en/of vernielen van voortplantings- of rustplaatsen van de waterspitsmuis.

Wij verlenen de ontheffing voor de periode van 1 september 2022 tot en met 31 augustus 2025. Aan deze ontheffing zijn voorschriften verbonden. Deze zijn opgenomen in bijlage 1 *Voorschriften* en bijlage 4 *Voorgestelde maatregelen* en moeten worden nageleefd.

II. Omschrijving van de aanvraag

Uw aanvraag heeft betrekking op dijkherstelwerkzaamheden aan het dijktraject 'dijkvak 6' ligt langs de rivier Aa en ligt tussen Oud-Aa en Nieuwer ter Aa in de gemeente Stichtse Vecht. Het dijktraject is circa 570 meter lang. De dijk zal worden verhoogd en verbreed en de aanwezige poldersloot zal worden verlegd. Aanvullend zal langs de Aa een natuurvriendelijke oever worden aangelegd. De locatie van het plangebied is weergegeven in bijlage 2. U vraagt ontheffing van de verbodsbepaling genoemd in artikel 3.10, eerste lid, aanhef en onder b van de wet, voor wat betreft de waterspitsmuis (*Neomys fodiens*) voor de periode van 1 september 2022 tot en met 31 augustus 2025.

III. Procedure

Op 9 juni 2022 heeft u deze aanvraag aangevuld. Wij hebben de aanvraag afgehandeld volgens hoofdstuk 5 van de wet en afdeling 4.1.1 van de Algemene wet bestuursrecht (hierna: Awb). Dit betekent dat wij direct een definitief besluit nemen op de aanvraag.

¹ https://www.provincie-utrecht.nl/sites/default/files/2020-03/beleidsnota_wet_natuurbescherming.pdf

IV. Toetsingskader

De waterspitsmuis is beschermd op grond van artikel 3.10 van de wet.

V. Motivering

De aangevraagde ontheffing kan alleen worden verleend als is voldaan aan elk van de volgende voorwaarden:

- a) er bestaat geen andere bevredigende oplossing;
- b) er is een geldig wettelijk belang;
- c) er wordt geen afbreuk gedaan aan het streven de populaties van de waterspitsmuis in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan.

a) Afweging van andere bevredigende oplossingen

Omschrijving van alternatieven

U heeft onderzocht of er redelijke alternatieven zijn voor de ruimtelijke ingreep.

Alternatief voor locatie:

De werkzaamheden betreffen herstelwerkzaamheden aan dit specifieke dijktraject. Van een alternatieve locatie is geen sprake.

Alternatief voor inrichting

"Voor het project is onderzocht welke maatregelen kansrijk zijn om dijkvak 6 weer te laten voldoen aan de normen voor de hoogte en stabiliteit. Het beoordelingsproces van de kansrijke maatregelen (varianten) heeft geleid tot de voorkeursvariant zoals beschreven in de variantenafweging (Haverkamp, 2020; bijlage 5)."

"In de variantenanalyse heeft de variant 'dijk verleggen' voor dijkvak 6 de voorkeur gekregen. De variant is echter niet uitvoerbaar gebleken, omdat de eigenaar van het perceel hier niet mee akkoord wil gaan. De eigenaar wil geen land afstaan en het risico lopen dat een groot deel van het land in boezemland komt te liggen waardoor het niet of beperkter gebruikt kan worden voor agrarische doeleinden. Bij het uitblijven van medewerking is besloten om de variant met de 2e voorkeur te realiseren: "ophogen en versterken binnentalud (inclusief sloot vergraven)"."

Alternatief voor werkwijze en planning

De werkzaamheden betreffen herstelwerkzaamheden aan een dijktraject, er zijn geen alternatieve werkwijzen beschikbaar om de dijk te herstellen zonder dat de aanwezige beschermde natuurwaarden worden aangetast. Het niet uitvoeren van de herstelwerkzaamheden zal uiteindelijk leiden tot het verminderd functioneren van de dijk, met bijbehorende schade aan de omgeving en daarin aanwezige beschermde natuurwaarden als gevolg.

"Tijdens de uitvoering wordt zoveel mogelijk rekening gehouden met de aanwezige planten en dieren, waaronder de beschermde soorten. De maatregelen voor de beschermde soorten zijn gebaseerd op beschikbare en actuele (kennis)documenten. Alternatieven met minder negatieve effecten op (beschermde) natuur en met behoud van de realisatie van de projectdoelen zijn niet beschikbaar."

Conclusie

Gezien het bovenstaande zijn er geen redelijke alternatieven waarbij er minder negatief effect op de beschermde soorten optreedt. De alternatievenafweging is hiermee dan ook voldoende onderbouwd.

b) Belangenafweging

Omschrijving van het belang

Wij toetsen of het belang van de ingreep zwaarder mag wegen dan het beschermingsbelang van de soorten zoals is vastgelegd in de wet. Voor de waterspitsmuis heeft u de ontheffing aangevraagd op grond van het belang genoemd in artikel 3.8, vijfde lid, onder b, aanhef en onder 3, van de wet: "In het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten". U geeft hierover het volgende aan:

"De Aa is een regionale kering. Dit type dijken wordt door de provincie Utrecht aangewezen, die er tevens de veiligheidsnormen voor opstelt. Waternet brengt periodiek verslag uit aan de provincie over de toestand van haar dijkvakken."

Een toetsing op faalmechanismen van de Aa heeft uitgewezen dat de dijk niet voldoet aan de normering wat betreft hoogte en stabiliteit binnenwaarts. Om aan de normering te voldoen moet Waternet een dijkverbetering uitvoeren. De kering moet worden opgehoogd en plaatselijk worden versterkt in het kader van de waterveiligheid en is van groot en dwingend belang. Het belang heeft invloed op de volgende thema's:

Volksgezondheid:

- *Bij een dijkdoorbraak is het niet uit te sluiten dat er menselijke slachtoffers vallen.*

Openbare veiligheid:

- *Verbetering van de dijk is nodig om nu en de komende 30 jaar aan de veiligheidsnormen van de provincie Utrecht te voldoen.*

Economische redenen:

- *Als de dijk doorbreekt zal de achterliggende polder onder water komen te staan. De kans op economische schade aan de percelen en gebouwen in de polder is groot.*
- *Als de dijk doorbreekt loopt het hoge peilvak leeg. Schade aan gebouwen en percelen door het droogvallen van de hoge veengronden is aanzienlijk. Onherstelbare schade aan de veenbodem is dan niet uit te sluiten."*

Op basis van het bovenstaande en het aangeleverde rapport genaamd 'RAP_20190606_DF01_scopebepaling P042', met de toetsing van de waterkering, wordt geconcludeerd dat het dijktraject is afgekeurd op hoogte (HT) en stabiliteit binnenwaarts (STBI). Zonder de ingreep kunnen gevaarlijke situaties ontstaan, zoals dijkdoorbraak, waarbij de volksgezondheid en de openbare veiligheid in het geding zijn. De voorgestelde mitigerende maatregelen zijn van een dermate aard dat er geen sprake kan zijn van afname van de lokale populatie waterspitsmuizen.

Conclusie

Hiermee is sprake van een wettelijk belang van de ingreep, namelijk "volksgezondheid, openbare veiligheid en redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten". In dit geval weegt het belang van de ruimtelijke ingreep daarom zwaarder dan het beschermingsbelang van de waterspitsmuis.

c) Ecologische beoordeling**Onderzoek**

U heeft het plangebied onderzocht op de aanwezigheid van beschermde soorten. Ook heeft u onderzocht welk effect de ingreep heeft op aanwezige beschermde soorten. Op basis van artikel 3.2 van de Awb hebben wij ons verzekerd van de kwaliteit en zorgvuldigheid van het uitgevoerde ecologische onderzoek.

Aanwezige beschermde soort

De waterspitsmuis is aangetroffen binnen het plangebied. Uit de aangeleverde natuurtoets van Lieveense | WSP van 6 september 2018 blijkt dat DNA van waterspitsmuis op twee plaatsen is aangetroffen, te weten in de teensloot binnen het plangebied, en verderop in de Aa (rivier). Op basis hiervan is geconcludeerd dat aanwezigheid van verblijfsfuncties van waterspitsmuis binnen het plangebied, aanzienlijk is. De waterspitsmuis heeft een zeer verborgen levenswijze. Het is hierdoor niet mogelijk om exact aan te geven om hoeveel individuen het gaat. Bij de beoordeling van het aantal aanwezige territoria is om die reden het voorzorgsprincipe gehanteerd en zijn niet alleen de optimale, maar ook de suboptimale leefgebieden beoordeeld als geschikt leefgebied, met een aangenomen theoretische territoriumgrootte precies passend in het plangebied. Hierdoor is met behulp van veldinspectie en inschatting gewogen berekend dat het plangebied maximaal zeven verschillende territoria van waterspitsmuis kan bevatten. In de praktijk is echter waargenomen, door het nader ecologisch onderzoek in 2020, uitgevoerd door Waterproef, dat hoogst waarschijnlijk maar een deel van deze territoria werkelijk bezet zijn.

Staat van instandhouding

De waterspitsmuis betreft een Rode lijst (2009) soort die staat beschreven als 'kwetsbaar'. Aangezien waterspitsmuis geen habitatrichtlijnsoort is, is er geen landelijke staat van instandhouding van de waterspitsmuis opgesteld en zijn er dus geen data beschikbaar uit een Habitatrichtlijnrapportage (zoogdierverseniging.nl). Er zijn zodoende ook geen NEM-data bekend voor populatieaantallen of trends van waterspitsmuis. Door de verborgen leefwijze worden individuen van waterspitsmuis ook weinig waargenomen. In de omgeving van het plangebied zijn zes recente waarnemingen van levende exemplaren bekend (NDFF; periode 2010-2020). In Utrecht is de staat van instandhouding van de waterspitsmuis onbekend. Onderzoek in Gelderland heeft uitgewezen dat voor waterspitsmuis niet geldt dat lokale populaties genetisch sterk verschillen. Ook wordt in Gelderland, in het document 'Staat van Instandhouding Gelderland, Factsheet voor 24 soorten' de staat van instandhouding als gunstig beoordeeld. Er is geen reden om aan te nemen dat de situatie voor Utrecht sterk afwijkt van die van Gelderland.

Effect van de ingreep op de aanwezige beschermde soort

Door de werkzaamheden worden er zeven verblijfplaatsen van de waterspitsmuis vernield. Dit betekent dat er sprake is van het overtreden van verbodsbepalingen uit de wet. Ontheffing is daarom noodzakelijk.

Mitigerende en compenserende maatregelen

Om de negatieve ecologische effecten van de werkzaamheden te beperken heeft u mitigerende (verzachtende) en compenserende (vervangende) maatregelen voorgesteld.

De toekomstige situatie biedt ruimte voor ongeveer zes territoria van waterspitsmuis. Door de ontwikkeling van de natuurvriendelijke oever langs de Aa en het aanbrengen van een minder steil talud langs de teensloot (1:2) wordt verbetering van de kwaliteit van het leefgebied langs de watergangen gerealiseerd, omdat nieuwe vegetaties breder en meer gevarieerd zullen zijn. Ook wordt verbetering van de waterkwaliteit (het jachtgebied) in de teensloot gerealiseerd door het verwijderen van de bomen en het opheffen van schaduwwerking en bladval.

In dit geval zullen er dus zeven potentiële territoria van waterspitsmuis verdwijnen en worden vervangen door zes kwalitatief verbeterde territoria. Doordat de steile taluds vervangen worden door minder steile, en natuurvriendelijke taluds ontstaat er voor de waterspitsmuis per saldo meer leefgebied. Omdat de bomen gekapt worden, komt er minder bladafval in het water en verbetert de waterkwaliteit. De waterspitsmuis is sterk gebaat bij een goede waterkwaliteit, dus ook hier wordt een habitatverbetering gerealiseerd van suboptimaal naar optimaal leefgebied. Op basis van de aangeleverde ecologische onderbouwing wordt er, ondanks dat er één territorium permanent verloren zal gaan, geen significant negatief effect verwacht op de lokale staat van de instandhouding.

Monitoring

Om de effectiviteit van de maatregelen te waarborgen zal het plangebied na voltooiing van de nieuwe territoria worden gemonitord tot aanwezigheid van waterspitsmuis opnieuw is aangetoond. Ten behoeve hiervan is een monitoringsplan opgesteld (zie bijlage 5). Deze monitoring geschiedt door het nemen van e-DNA monsters. DNA van waterspitsmuis blijft in het aquatische milieu enkele uren tot maximaal drie weken aantoonbaar. De wijze van monitoring is dus gunstig, in die zin dat als er DNA van waterspitsmuis aangetoond wordt, dan is het zeker dat er maximaal 3 weken eerder waterspitsmuis aanwezig was. De monitoring zal worden voortgezet en herhaald totdat aanwezigheid van waterspitsmuis is aangetoond. Ten behoeve van de monitoring zijn voorschriften 11 en 12 aanvullend opgenomen op bijlage 1.

Gevolgen van de ingreep voor de staat van instandhouding

Door het nemen van mitigerende en compenserende maatregelen en de inrichting van het gebied na afloop van de werkzaamheden wordt geen afbreuk gedaan aan het streven de populaties van de waterspitsmuis in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan.

VI. Conclusie

Aangezien aan de voorwaarden voor een ontheffing wordt voldaan, verlenen wij u ontheffing als bedoeld in artikel 3.10, eerste lid, van de wet. Aan deze ontheffing zijn voorschriften en maatregelen verbonden. Deze zijn opgenomen in bijlage 1 en bijlage 4 van dit besluit.

VII. Bezwaar

U kunt binnen zes weken na de dag waarop deze beschikking op de voorgeschreven wijze is bekendgemaakt een bezwaarschrift bij Gedeputeerde Staten van Utrecht indienen:

- Digitaal: gebruikt u hiervoor het formulier "Bezwaar tegen beslissing provinciaal bestuur met DigiD". Uw DigiD geldt als ondertekening. U vindt het formulier via: www.provincie-utrecht.nl onder loket / klacht, bezwaar of melding doorgeven / bezwaar tegen beslissing provincie;
- Schriftelijk: t.a.v. de secretaris van de Awb-adviescommissie van PS en GS, postbus 80300, 3508 TH Utrecht.

Het bezwaarschrift moet in ieder geval bevatten:

- uw naam en adres;
- de datum;
- een omschrijving van het besluit waartegen het bezwaar is gericht (indien mogelijk, onder vermelding van het besluitnummer);
- de reden van bezwaar;
- ondertekening.

Aan de behandeling van een bezwaarschrift zijn voor de indiener geen kosten verbonden.

Overigens schort het indienen van een bezwaarschrift de werking van het besluit niet op. Als u niet kunt wachten op de normale behandeling van uw bezwaarschrift, hebt u de mogelijkheid om een voorlopige voorziening aan te vragen bij de rechtbank. U moet op dat moment ook al een bezwaarschrift hebben ingediend. Het verzoek om een voorlopige voorziening richt u aan de voorzieningenrechter van de Rechtbank Midden-Nederland, Sector bestuursrecht, postbus 16005, 3500 DA Utrecht.

VIII. Inwerkingtreding

Dit besluit treedt in werking vanaf het moment dat deze aan u bekend is gemaakt en wordt twee werkdagen na bekendmaking gepubliceerd op de website www.officielebekendmakingen.nl.

IX. Overige informatie

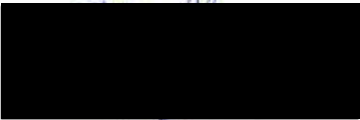
Er kan ook vergunning of ontheffing nodig zijn op grond van andere wetten of verordeningen. Wij adviseren u zo nodig contact op te nemen met uw gemeente en/of regionale uitvoeringsdienst, als u dit nog niet heeft gedaan. Als u vragen heeft over de procedure en de inhoud van dit besluit, kunt u contact opnemen met ons Servicebureau via servicebureau@provincie-utrecht.nl, of op telefoonnummer 030-2583311.

X. Verzending

Wij verzenden dit besluit aan de aanvrager. Een afschrift van dit besluit verzenden wij aan:

- Regionale Uitvoeringsdienst (hierna: RUD) Utrecht;
- Gemeente Stichtse Vecht.

Hoogachtend,
Gedeputeerde Staten van Utrecht,
namens hen,

Teamleider Vergunningverlening Natuur en Landschap
Domein Landelijke Leefomgeving

Bijlage 1: Voorschriften

Aan deze ontheffing zijn de volgende voorschriften verbonden:

Algemeen

1. De ontheffing wordt alleen verleend voor de in dit besluit genoemde soort en beschreven verboden handelingen.
2. Deze ontheffing geldt alleen voor de werkzaamheden die conform de aanvraag worden uitgevoerd, voor zover in deze ontheffing zelf niet anders is aangegeven.
3. De ontheffinghouder dient direct contact op te nemen met het Servicebureau van de provincie Utrecht (Archimedeslaan 6, postbus 80300, 3508 TH te Utrecht of servicebureau@provincie-utrecht.nl) indien bij het uitvoeren van de werkzaamheden van het project andere beschermde soorten dan de genoemde worden aangetroffen of andere handelingen als bedoeld in voorschrift 1 noodzakelijk zijn.
4. Deze ontheffing kan uitsluitend gebruikt worden door (medewerkers van) de ontheffinghouder of haar rechtsopvolgers of in opdracht van de ontheffinghouder handelende (rechts-)personen. De ontheffinghouder of haar rechtsopvolgers blijven daarbij verantwoordelijk voor de juiste naleving van deze ontheffing.

Voorafgaand aan de werkzaamheden

5. De ontheffinghouder dient een ecologisch werkprotocol op te stellen met daarin minstens de voorschriften uit deze ontheffing. Het werkprotocol dient aanvullend de volgende aspecten te omschrijven:
 - a. Omschrijving van het plangebied (inclusief kaart);
 - b. Activiteiten/werkzaamheden die uitgevoerd worden (inclusief planning);
 - c. Maatregelen die getroffen zijn/worden (locatie op kaart en datum/tijd);
 - d. Informatie en contactgegevens van de begeleidende ecoloog;
 - e. Een overzicht van de activiteiten die door de ecoloog zijn/worden begeleid;
 - f. De manier waarop is/wordt omgegaan met onverwacht aangetroffen (beschermde) soorten binnen het plangebied.
6. Minimaal twee weken voorafgaand aan de start van de werkzaamheden die invloed hebben op de beschermde soorten, moet de ontheffinghouder het meldingsformulier 'aanvang werkzaamheden' volledig invullen op <https://rudutrecht.formulierenserver.nl/startwerkzaamhedenwnb>. Bij de melding dient het werkprotocol zoals omschreven in de voorschriften bijgevoegd te zijn.

Tijdens de werkzaamheden

7. De werkzaamheden en bovengenoemde voorschriften moeten worden uitgevoerd onder begeleiding van een deskundige² op het gebied van de soort waarvoor ontheffing is verleend. Deze dient in ieder geval aanwezig te zijn in het plangebied bij de start van de werkzaamheden, voor zover deze invloed hebben op een beschermde soort.
8. Tijdens de uitvoering van de werkzaamheden moet een afschrift van deze ontheffing op de locatie van de werkzaamheden aanwezig zijn en op verzoek te worden getoond aan de daartoe bevoegde toezichthouders of opsporingsambtenaren.
9. Tijdens de werkzaamheden moet een logboek worden bijgehouden. In het logboek worden gemaakte ecologische keuzes vastgelegd, zoals goedkeuren / vrijgeven door een deskundige, afwijkingen van het ecologisch werkprotocol (indien goedgekeurd door het bevoegd gezag) en gekozen mitigerende en/of compenserende maatregelen en de locatie daarvan. In het logboek worden in ieder geval de relevante resultaten van de uitgevoerde handelingen, omschreven in de voorschriften bij dit besluit geregistreerd.
10. De maatregelen, genoemd in hoofdstuk 6 van het activiteitenplan van 2 maart 2022 en de aanvullende gegevens van 9 juni 2022 (zie bijlage 4) moeten worden opgevolgd.

² Onder deskundige verstaan wij: een persoon die voor de situatie en soorten ten aanzien waarvan hij of zij gevraagd is te adviseren en/of te begeleiden, aantoonbare ervaring en kennis heeft op het gebied van soortspecifieke ecologie. De ervaring en kennis dient te zijn opgedaan doordat de deskundige:

- op HBO-, dan wel universitair niveau een opleiding heeft genoten met als zwaartepunt (Nederlandse) ecologie; en/of
- op MBO niveau een opleiding heeft afgerond met als zwaartepunt de Flora- en faunawet/Wet natuurbescherming, soortenherkenning en zorgvuldig handelen ten opzichte van die soorten; en/of
- als ecoloog werkzaam is voor een ecologisch adviesbureau, zoals een bureau dat is aangesloten bij het Netwerk Groene Bureaus; en/of
- zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenbescherming en is aangesloten bij en werkzaam voor de daarvoor in Nederland bestaande organisaties (zoals Zoogdierverseniging, RAVON, Stichting Das en Boom, Vogelbescherming Nederland, Vlinderstichting, Natuurhistorisch Genootschap, KNNV, NJN, IVN, EIS Nederland, FLORON, SOVON, STONE, Staatsbosbeheer, Natuurmonumenten en De Landschappen) en/of
- zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenmonitoring en/of – bescherming.

11. Na realisatie van het nieuwe leefgebied voor waterspitsmuis zal conform het monitoringsplan (zie bijlage 5), onderzoek naar aanwezigheid van waterspitsmuis binnen het plangebied worden uitgevoerd. De resultaten van deze monitoring dienen jaarlijks, uiterlijk op 31 december van het jaar van monitoring, met de provincie Utrecht te worden gedeeld, door de resultaten te sturen naar servicebureau@provincie-utrecht.nl
12. Na het aantonen van de aanwezigheid van waterspitsmuis binnen het plangebied (na voltooiing van de werkzaamheden), zal een eindrapportage van de monitoringsresultaten worden opgestuurd naar de provincie Utrecht via het e-mailadres: Wnb@provincie-utrecht.nl.

Na afloop van de werkzaamheden

13. Na afronding van de werkzaamheden dient de ontheffinghouder het meldingsformulier 'einde werkzaamheden' volledig in te vullen op <https://rudutrecht.formulierenserver.nl/eindwerkzaamhedenwnb>. Het logboek zoals omschreven in de voorschriften moet bijgevoegd worden.

Bijlage 2: Locatie plangebied

Figuur 2. Plangebied dijkvak 6 (rood). Luchtfoto medio 2021.

Bron: Activiteitenplan dijkverbetering de Aa dijkvak 6, Waternet van 2 maart 2022.

Bijlage 3: Ontwerp beoogde situatie

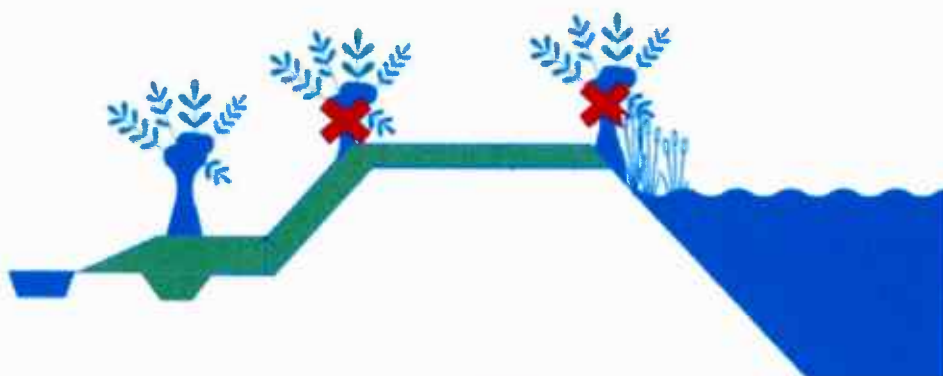
Los bijgevoegd

Bron: Activiteitenplan dijkverbetering de Aa dijkvak 6, Waternet van 2 maart 2022.

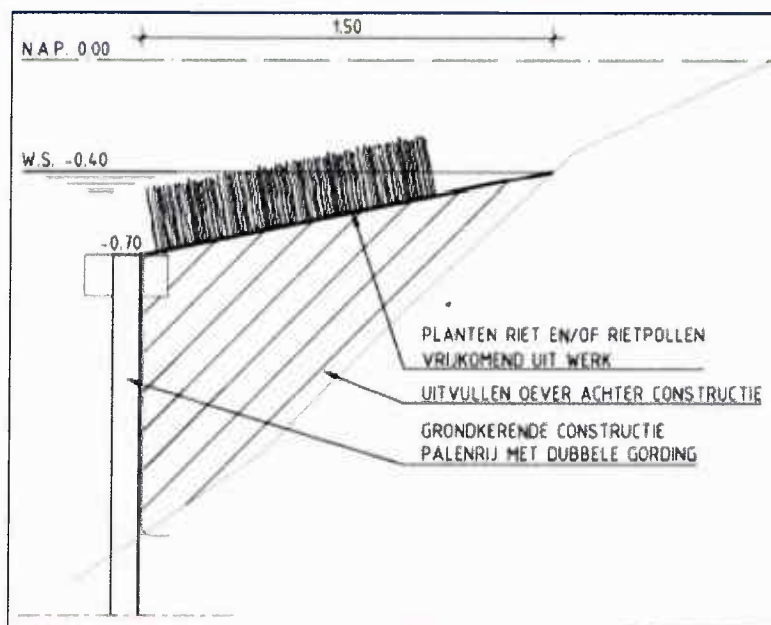
Bijlage 4: Voorgestelde maatregelen

De maatregelen in het plangebied zijn:

- De kruin wordt verbreed en opgehoogd.
- Het binnentalud wordt verflauwd.
- Aanbrengen steunberm
- De sloot wordt gedempt en er wordt een nieuwe teensloot gegraven.
- De bomen op de kruin en talud worden gekapt. Een deel hiervan wordt herplant op de nieuwe steunberm. Hoeveel bomen teruggeplant kunnen worden, wordt nog nader onderzocht.
- Aan de boezemzijde wordt een natuurvriendelijke oever gerealiseerd.

Figuur 3. Principeschets met o.a. grond opbrengen (groen) en nieuwe teensloot graven (blauw) ten opzichte van huidige grond (wit).

Figuur 4. Ontwerp natuurvriendelijke oever langs de Aa.

Transport vindt plaats over tijdelijke transportwegen en grotendeels over het water

Algemene werkwijze zorgplicht

Waternet stelt voor alle werkzaamheden een ecologisch werkprotocol op met van toepassing zijnde maatregelen om zorgvuldig te werken, maatregelen om overtreding te voorkomen en met voorschriften volgend uit een ontheffing. Het werkprotocol Wet natuurbescherming maakt deel uit van het bestek, waardoor alle betrokken partijen op de hoogte zijn van de vereiste maatregelen voor flora en fauna.

De volgende maatregelen worden o.a. opgenomen:

- Maai voorafgaand aan de werkzaamheden om ervoor te zorgen dat dieren wegvlugten en het plangebied niet interessant is om zich in te huisvesten. NB. Voor oevervegetatie geldt een specifieke maatregel voor Waterspitsmuis (paragraaf 6.2)
- Werk zoveel mogelijk natuurvriendelijk:
 - Met een natuurvriendelijke werkwijze en materieel.
 - Maai stapvoets;
 - Met te allen tijde behoud van een vluchtweg voor dieren.
- Voorkom aantasting van broedgevallen door buiten de broedperiode te werken (grootweg maart t/m juli) of door ecologische begeleiding in te schakelen.
- Voer werkzaamheden in het water in beginsel uit in de periode september t/m maart mits er geen ijsgang is. Dit is buiten de voortplantingsperiode van amfibieën en vissen.
- Vang dieren af bij demping en verplaats deze naar omliggende ongestoorde watergangen.
- Voorkom continue sterke verlichting van de Aa tussen zonsondergang en zonsopkomst in de periode april t/m oktober. Zodoende wordt verstoring van vleermuizen voorkomen.

Soortspecifieke maatregelen Waterspitsmuis

- Maai alle oevervegetaties en de natte plek volledig in de maanden september en/of oktober tot een maximale hoogte van 10 cm boven maaiveld en voer maaisel af. Dit is buiten de kwetsbare periode van voortplanting van april tot september (zoogdiervereniging.nl) en nog voor de kwetsbare periode van overwintering.
- Maai oevervegetatie natuurvriendelijk en in ieder geval zonder te hakselen, chopperen of maai-zuig-combinatie.
- Herhaal het maaien als de oevervegetatie hoger wordt dan 20 cm boven maaiveld.

Bron: Activiteitenplan dijkverbetering de Aa dijkvak 6, Waternet van 2 maart 2022.

Planning realisatie natuurvriendelijke oever

De natuurvriendelijke oever wordt aangeplant met riet uit de omgeving. Bij de recente dijkverbetering Geerkade West is dit principe met succes toegepast. De oever is binnen een paar maanden in het groeiseizoen weer dichtbegroeid met riet. De natuurvriendelijke oever bevindt zich aan de oostzijde van de dijk. Dit is de luwte zijde van het water. Voor de volledigheid zijn de perioden van ongeschikt maken, dijkverbetering en oeverherstel opgenomen in Tabel 1. Het leefgebied van Waterspitsmuis in het plangebied zal naar verwachting ongeveer een jaar ongeschikt zijn.

Tabel 1. Jaarkalender met kwetsbare perioden (rood), het groeiseizoen voor planten (groen) en periode dat leefgebied Waterspitsmuis ongeschikt is (blauw). Ook weergegeven zijn: ongeschikt maken (o) en uitvoeringsplanning (x) in twee varianten. De vierde uitvoeringsmaand betreft mogelijke uitloop.

	2022				2023												najaar 2024											
	9	10	11	12	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Waterspitsmuis overwintering																												
Waterspitsmuis voortplanting																												
Broedtijd veel vogels																												
Groeiseizoen																												
Ongeschikt leefgebied Waterspitsmuis start begin 2023																												
Ongeschikt leefgebied Waterspitsmuis start najaar 2023																												

De uitvoeringsplanning is opgenomen in Tabel 1. De werkzaamheden zullen ongeveer drie maanden in beslag nemen met mogelijke uitloop tot maximaal een maand. De werkzaamheden worden aaneengesloten uitgevoerd zodat de uitvoeringsperiode zo kort mogelijk is. Op dit moment wordt gestreefd naar een uitvoering in het voorjaar van 2023. In het najaar van 2022 wordt het terrein dan ongeschikt gemaakt en in het najaar 2023 is het leefgebied dan weer begroeid en geschikt. Een tweede optie is om in het najaar van 2023 ongeschikt te maken en direct daaropvolgend te starten met de dijkverbetering. Het leefgebied in het plangebied is dan in het najaar van 2024 weer geschikt voor Waterspitsmuis.

Bron: Memo Aanvullende gegevens, Waternet van 9 juni 2022.

Bijlage 5: Monitoringsplan

Om de hervestiging van Waterspitsmuis in het plangebied te monitoren wil Waternet De Aa en verlegde teensloten bemonsteren op eDNA van Waterspitsmuis. Hierbij wordt de volgende opzet voorgesteld:

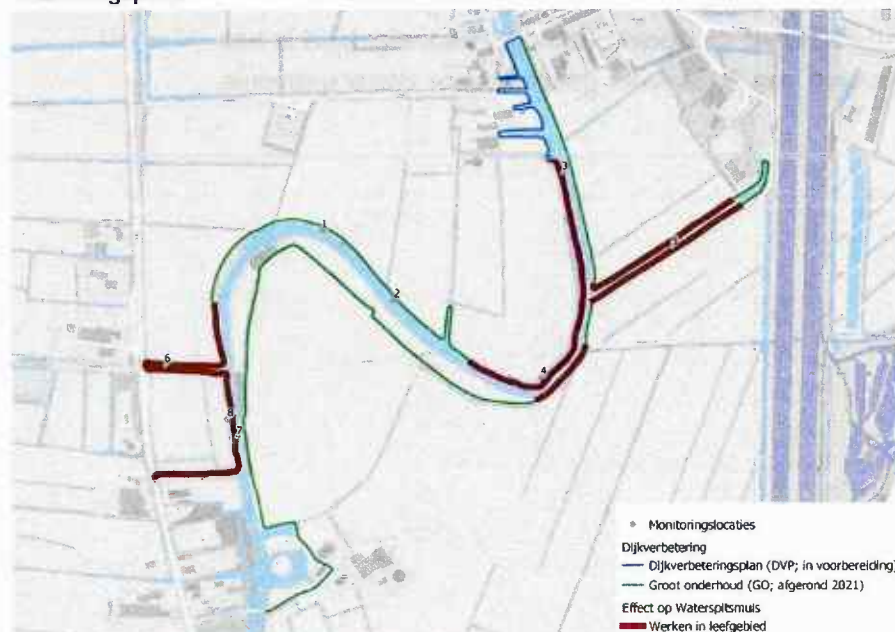
Het monitoringsgebied is opgenomen in Figuur 1 en bestaat uit de trajecten van het Groot onderhoud en Dijkverbeteringsplan waar in leefgebied van Waterspitsmuis is gewerkt (oeverzone). De vier meetpunten uit het nader onderzoek (1 t/m 4)) worden uitgebreid met vier meetpunten in leefgebied dat bij het Groot onderhoud is gewijzigd (5 t/m 8). De uitbreiding is opgenomen om de effectiviteit van de monitoring te vergroten.

Meetmomenten bestaan uit:

- 1) In september/oktober twee jaar na de ingreep van dijkvak 6 en
- 2) In september/oktober vier jaar na de ingreep van dijkvak 6.

Zodra volledige hervestiging in het plangebied van dijkvak 6 is vastgesteld dan vervallen aanvullende meetmomenten. De meetmomenten zijn gekozen om te kunnen volgen met welke snelheid geschikt leefgebied wordt herbevolkt. De maanden september en oktober zijn gekozen omdat dit tussen de voortplanting en overwintering ligt en overeenkomt met de periode van ongeschikt maken. Dit is ook de periode dat juveniele dieren zich verspreiden, waardoor inzicht wordt verkregen in de lokale verspreiding van Waterspitsmuis.

Na afronding van de monitoring worden de resultaten verzonden aan de provincie Utrecht. Bovenstaande monitoringsopzet wordt verder uitgewerkt in een monitoringsplan.

Figuur 1. Monitoringslocaties en dijkverbeteringstrajecten.

Bron: Memo Aanvullende gegevens, Waternet van 9 juni 2022.